

Memorandum

Onderwerp	Stand van zaken motie 88 oplossen knelpunten voor biodiversiteit
Datum	25-06-2025
Van	Gedeputeerde Sterk
Aan	Provinciale Staten

Met dit memo informeer ik u over de stand van zaken van *Motie 88 Knelpunten oplossen voor biodiversiteit*, die door u is ingediend tijdens de vergadering van Provinciale Staten van Utrecht op 29 juni 2022. Hierin heeft u het college van Gedeputeerde Staten verzocht om in overleg met de lokale NFO-afdeling met een voorstel te komen voor een regeling waarin een positieve extra inzet voor biodiversiteit rondom fruitboomgaarden wordt ondersteund door subsidie en de (naar verwachting toegenomen) schade geheel wordt vergoed.

Toelichting

Het eerste onderdeel van de motie waarin u vraagt om ondersteuning van extra positieve maatregelen voor biodiversiteit, zoals het plaatsen van hagen, door middel van een subsidie. Dit gedeelte van de motie is gerealiseerd. Een subsidieregeling voor kleine landschapselementen (KLE) en een subsidieregeling Agroforestry zijn gedurende 2023 opengesteld en ook in 2024 waren er diverse mogelijkheden om bij te dragen aan biodiversiteit door middel van subsidie. Vanaf 2025 vallen beide provinciale regelingen onder Subsidieregeling Leefomgeving Landelijk Gebied die op 1 februari in werking is getreden en kunnen fruittelers weer gebruik maken van subsidies om biodiverse hagen te plaatsen.

In het tweede onderdeel van de motie heeft u Gedeputeerde Staten verzocht om volledige schadevergoeding te bieden bij positieve inzet voor provinciale biodiversiteitsdoelen, in plaats van het huidige landelijk eigen risico van 40%. Dit voorstel hangt samen met de naar verwachting toegenomen schade door zangvogels in fruitpercelen als gevolg van de aanwezigheid van biodiverse hagen. In het Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring (pag. 48) is daarom een actiepoint opgenomen om te onderzoeken of de aanwezigheid van biodiverse hagen leidt tot meer schade, en of de uitvoering van het tweede onderdeel van de motie juridisch mogelijk is binnen de kaders van staatsteun en de landbouwwijziging.

Stand van zaken en vervolg

Het tweede deel van de motie wordt momenteel nader uitgewerkt en is derhalve nog niet uitgevoerd. Met vaststelling van het Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring zijn de middelen voor het onderzoek ter beschikking gesteld. Daarnaast heeft door beperkte ambtelijke capaciteit de uitwerking vertraging opgelopen. Het onderzoek om het mogelijke verband tussen biodiverse hagen en toegenomen schade binnen fruitpercelen te onderzoeken is inmiddels uitgezet bij Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) Onderzoek en Advies. Het onderzoeksproject gaat van start per 1 juli 2025 en loopt tot en met 31 januari 2026.

Het doel van het onderzoek is drieledig:

1. Onderzoeken of meer mezenschade optreedt in fruitpercelen met biodiverse hagen, in vergelijking met fruitpercelen zonder hagen of met enkelvoudige hagen.
2. Onderzoeken of meer natuurlijke vijanden en bestuivers aanwezig zijn in fruitpercelen met biodiverse hagen en of daardoor ook minder last bestaat van plaaginsecten, in vergelijking met fruitpercelen zonder hagen of met enkelvoudige hagen.
3. Onderzoeken wat fruittelers beweegt om wel of geen biodiverse haag te planten en wat hen zou kunnen bewegen om dit alsnog te doen.

CLM onderzoekt dit door middel van literatuuronderzoek, interviews met experts en telers, en door het koppelen van schadecijfers en haagtypen. Een klankbordgroep wordt samengesteld met partijen die betrokken zijn in de fruitteeltsector, om input te leveren voor het lopende onderzoek en reflectie te geven op de resultaten.

Ik hoop u met dit memorandum voor nu voldoende te hebben geïnformeerd. De eerstvolgende informatie kunt u verwachten in Q1 van 2026 waarin we de resultaten van het onderzoek van CLM met u delen en vervolgstappen toelichten.